

ZIEN LEZEN DOET LEZEN

DE ELTENSESTRAAT HEEFT WEER EEN BIBLIOTHEEK!

De opening van de bibliotheek op de locatie Eltensestraat. V.l.n.r. Hanneke Lenferink, Chiara Warbroek, Djunior Renjaan en Marian Peters.

Het is algemeen bekend: het leesniveau van de jeugd hólft achteruit. Maar wat doe je eraan? Lezen natuurlijk. En wat heb je daarvoor nodig? Boeken en een bibliotheek. Dat vond ook de vakgroep Nederlands op de locatie Eltensestraat. Lang verhaal kort: 'de Eltense' heeft sinds vorige week weer een bibliotheek.

De vakgroep zocht daarvoor samenwerking met de bibliotheek in cultureel centrum De Ogten in Duiven. Hierdoor kon de eigen collectie boeken aangevuld worden met boeken van de bibliotheek. Er is nu echt voor elk wat wils. Ook is leesconsulente Barbara Wentink (van Kunstwerk!) wekelijks op Candea om met leerlingen te lezen en boeken uit te zoeken en hen zo te stimuleren om meer te lezen.

IS HET ECHT ZO ERG?

Voordat we het hebben over waarom lezen belangrijk is, vragen we de docenten Marian Peters en Hanneke Lenferink of het echt zo slecht gesteld is met het leesniveau van leerlingen. Wie weet valt het mee. "Nou nee", reageert Marian, "de taalvaardigheid holt achteruit en dat ligt inderdaad aan de mobiele telefoon. Ze lezen geen nieuwssites, maar volgen influencers en kijken TikTok-filmpjes. Dat heeft niets met lezen te maken." Hanneke: "Het lezen van een boek is inderdaad achteruitgegaan. Door de mobiele telefoon, het internet, alles is sneller en vluchtiger geworden. Ouders hebben zelf ook geen tijd meer om een boek te lezen, laat staan hun kind te stimuleren een boek te gaan lezen."

HOEZO IS HET EEN PROBLEEM?

Maar wat is nu eigenlijk het probleem als leerlingen geen boeken lezen? Marian: "De taalvaardigheid wordt onvoldoende ontwikkeld. Als je de taal en woorden niet goed begrijpt, kun je niet vooruit. Bij andere vakken worden ook boeken gebruikt. Dan moet je wel snappen wat er staat. Net zo belangrijk is dat je veel leert van lezen. Dan kan kennis zijn, maar ook hoe je dingen oplost en omgaat met bepaalde situaties."

WAT IS DE OPLOSSING?

De oplossing is natuurlijk lezen, te beginnen met een half uur per week bij Nederlands. Marian: "De eerste paar keren is er weerstand, maar uiteindelijk doet iedereen mee. Het maakt niet uit wat je leest - een stripboek of een biografie van je sportheld of gewoon een spannend verhaal - als je maar leest." De leerlingen houden een leesdagboekje bij, waarin staat welke boeken ze gelezen hebben en heel kort wat ze ervan vonden. "Het grappige is dat ze niet voor elkaar onder willen doen, waardoor ze elkaar stimuleren om meer te lezen." Maar de school kan het volgens Hanneke niet alleen: "Thuis is net zo belangrijk. Ouders lezen voor tot kinderen een jaar of zes zijn. Daarna moet het doorgaan. Ik las laatst een artikel over een gezin dat iedere dag samen leest. Vriendjes en vriendinnetjes vonden het eerst raar, maar nemen nu zelf een boek mee. Zien lezen doet lezen. Dat zie je ook met het lezen met Barbara Wentink in groepjes. Andere leerlingen horen dat en willen er ook naartoe."

LEESTIPS

VAN DE JUF (SORRY: DOCENT)

Hanneke: "Carry Slee, want zij snijdt onderwerpen aan die leerlingen aan het denken zetten. Iets over Anne Frank hoort er ook bij. Kennis van de Tweede Wereldoorlog is in deze tijd belangrijk. En voor de fun zeg ik 'Hotel De Grote L' van Sjoerd Kuiper en de Donald Ducks die ze bij mij na een toets mogen lezen."

Marian: "Ik begin met een all time classic, 'Kruistocht in spijkerbroek' van Thea Beckman. Dan leer je over geschiedenis en hoe je met elkaar omgaat. Verder twee boeken van Jan Terlouw. 'Oorlogswinter' omdat oorlog helaas een actueel thema is. 'Koning van Katoren' gaat over Stach die het opneemt tegen de ministers, waardoor je leert hoe het soms werkt in de maatschappij."

WAT VINDEN DJUNIOR EN CHIARA?

Djunior en Chiara (2-mavo) zijn tegenpolen als het gaat om lezen. Djunior leest elke dag. Over het brein, de slavernij... als het hem maar interesseert: "Het is leuk om dingen te weten te komen en lezen helpt om woorden en de taal beter te begrijpen." Djunior leest niet alleen serieuze boeken. *De Gorgels* van Jochem Myer bijvoorbeeld raadt hij iedereen aan. Chiara is niet zo'n lezer. Ze leest eigenlijk alleen als het moet, in de les bij mevrouw Peters. "Ik zit liever op mijn telefoon. Dan heb je bewegende beelden en niet alleen letters." Voor hulp bij het kiezen van boeken staat Chiara open, maar ze twijfelt of het gaat helpen. Mevrouw Peters straalt als Chiara vertelt wat ze wél leuk vindt: "Voorlezen. Dat is voor mij zitten, luisteren en ontspannen. Heerlijk!"

AGENDA

9 t/m 11 april Stageweek 3-bb/kb. Herkansingen derde toetsweek 5-havo en 6-vwo. **9 t/m 18 april** (uitloop) Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen. **14 t/m 18 april** Finaleweek 5-havo en 6-vwo. **Cito-2 toets** 2-havo/vwo. **16 april** Candea Dictee (Saturnus). Herkansingen toetsweek 4-havo. **17 april** Herkansingen toetsweek 4- en 5-vwo. **21 april t/m 2 mei** Meivakantie.

SPANNEND

Ik denk dat iedere volwassene zich momenten herinnert dat school behoorlijk spannend was. Bijvoorbeeld als je voor je klas een presentatie moet houden of op excursie in het buitenland een hele week in een gastgezin verblijft. Je doet iets wat je nog nooit hebt gedaan. Natuurlijk is dat spannend. Het eindexamen is ook zo'n moment. Voor onze leerlingen van vmbo-basis en vmbo-kader is dat vorige week al van start gegaan. De andere opleidingen beginnen na de meivakantie. We onthouden deze momenten niet voor niets: vanwege de onzekerheid en spanning (ieder jaar weer mooi om in examentijd die geconcentreerde gezichten te zien), maar zeker ook omdat het een moment is waarop je echt een stap zet en 'groeit'. Ik wens alle examenleerlingen veel succes en vertrouwen toe.

DEBBY KOK rector

LEREN OP EEN ANDERE MANIER

Candea houdt drie keer per jaar een CAN-week, waarin de leerlingen op een andere manier leren. In de CAN-week van 24 t/m 28 maart gingen 1-mavo/havo en 1-havo/vwo op excursie naar Archeologisch Park Xanten (in Duitsland), ontdekten ze scheikundige processen in de lab-bus van de HAN en deden ze biologie- en wiskundeproefjes. Maar anders met onderwijs bezig zijn, hoeft niet *vakgerateerd* te zijn. Een paar voorbeelden; de eersteklassers toonden hun muzikale talenten tijdens de MiniMACC, 2-mavo verzorgde een dansvoorstelling (!) voor 250 basisschoolkinderen en de tweedeklassers hadden LOB-dagen (loopbaanoriëntatie en -begeleiding) en werkten aan hun MDT-project (maatschappelijke diensttijd). Dit is slechts een kleine greep uit het veelzijdige aanbod. We kijken terug op een succesvolle CAN-week, waarin de leerlingen op allerlei manieren werden uitgedaagd.

in the picture

'IN MIJN HOOFD BEN IK AL GESLAAGD'

Wie niet beter weet, denkt misschien dat de examens pas na de meivakantie van start gaan. Maar de leerlingen van vmbo-basis en -kader zijn al bezig met hun praktijkexamens. De 16-jarige Mik Eijkelkamp uit Duiven maakt zich niet druk. Hij heeft het hele jaar goed opgelet, dus moet het lukken.

Mik doet vmbo-kader en heeft gekozen voor het profiel 'economie & ondernemen'. Na Candea gaat hij op het Graafschap College in Doetinchem de mbo-opleiding *junior accountmanager* doen. Mik: "Ik wil verkoopmanager worden in het familiebedrijf. Ik ben met mijn vader en neef, die ook verkoopmanager is, mee geweest naar projecten in Italië en de Verenigde Staten. Je bent lekker sociaal bezig en je ziet veel van de wereld." Maar eerst moet dat papiertje binnen gehaald worden. Mik maakt zich niet druk. De praktijkexamens gingen tot nu toe van een leien dakje. "Als je het hele jaar oplet en de juiste dingen doet, is het goed te doen. Ik ben niet zenuwachtig of gespannen, maar ik snap dat anderen dat wel zijn." Echt voorbereiden heeft Mik niet gedaan. "We hebben online en in de klas geoefend. Dan kom je niet voor verrassingen te staan. De school bereidt je goed voor, hoewel de klas af en

toe wat rustiger had mogen zijn."

Voor het theoriegedeelte gaat Mik wel aan de bak. "Ik ga alles nog een keer herhalen, want je kunt niet alles van de afgelopen jaren onthouden. Ik vind het iets spannender, maar niet bijzonder spannend. Je moet gewoon lekker zelfverzekerd zijn, want bij een dubbel gevoel ga je twijfelen en fouten maken."

Waar Mik in ieder geval niet over twijfelt, is dat hij straks met het diploma in zijn handen staat. "Ik kan me niet voorstellen dat ik het niet haal. In mijn hoofd ben ik eigenlijk al geslaagd." Inderdaad: lekker zelfverzekerd.

vraagjes aan Mik

Wat als je geslaagd bent? Bij het belletje ga ik wel even blij zijn en dan goed hard feesten met vrienden. Dat mag wel na vier jaar zwoegen op school.
Daarna vakantie? Dat weet je bij ons thuis pas een week van tevoren. Met vrienden hebben we ook nog niets afgesproken.
Pittigste moment? Toen ik in de tweede voor alle vakken onvoldoende stond, omdat de eerste klas appeltje-eitje was.
Mooiste moment? Het eerste jaar op de middelbare: het moment dat je in de echte wereld stapt.
Is Candea wat je verwacht had? Ja, een kleine school waar ik op mijn gemak ben en die de dingen goed op orde heeft.

'MEVROUW, IK WIL NÚ AL GAAN'

Marjolein Kok krijgt het iedere dag wel een keer te horen: 'Mevrouw, ik wil nú al gaan'. Het tekent het enthousiasme van negentien havo- en vwo-leerlingen van Candea over een uitwisseling met een school in Annecy, een stad in de Franse Alpen. Van 10 t/m 17 maart waren de Franse leerlingen in Duiven, na de meivakantie volgt het tegenbezoek.

Marjolein Kok is docent Frans en medeorganisator van de uitwisseling, die onderdeel is van het Europese programma Erasmus+. De leerlingen moesten een motivatiebrief schrijven en bereid zijn als gastgezin te fungeren. Dat laatste is heel belangrijk, legt Marjolein uit: "Het doel is een andere cultuur te leren kennen. Natuurlijk gaan we naar steden en musea, maar in een gastgezin zie je hoe mensen in een ander land echt leven. Daarom duurt de uitwisseling ook van maandag tot maandag. Dan pak je een heel weekend in een ander gezin mee." Overigens: de voertaal is Engels, zodat ook de Franse leerlingen een andere taal oefenen. Célia Anxionna over de Nederlandse taal: "Sounds like German, but less aggressive".

'PEOPLE CAN DO WHAT THEY WANT'

Célia is tijdens de uitwisseling gekoppeld aan Tess Verheijen (een perfecte match, volgens Marjolein Kok). De meiden hadden vooraf al contact via sociale media. Voor Célia is het de eerste keer dat ze in Nederland is. Ze is "excited" - want geen bergen en overal fietsers - en het valt haar op dat "people can do whatever they want". Daarmee bedoelt Célia dat leerlingen hoofddoekjes en sieraden met kruisjes mogen dragen. Op haar school is iedere religieuze uiting verboden en is het ondenkbaar dat er een regenboogvlag wappert op het dak (Candea wil met die vlag laten zien dat alle leerlingen mogen zijn zoals ze zijn). Het onderwijs is ook anders. Célia vindt de lessen en de

lesdag op Candea echt kort: "Bij ons duren lessen twee uur en je zit van acht tot vijf uur op school. Daar komt het huiswerk nog bij." Tess: "Lessen van twee uur... gekkenwerk! Ik heb ook gehoord dat ze alleen met boeken werken en geen digitale schoolborden hebben. Dat kunnen wij ons niet meer voorstellen."

Een ander verschil, volgens Célia, is de omgang tussen leerlingen en docenten. Ze gaan "relaxed" en "really cool" met elkaar om en docenten zijn "nice and close" met hun leerlingen. Tess nuanceert dat Célia pas een paar lessen heeft meegemaakt, waarmee ze wil zeggen dat Candea ook strenge docenten heeft. Maar Marjolein Kok herkent wel wat Célia zegt: "Ik denk dat in Frankrijk de afstand tussen docenten en leerlingen inderdaad groter is en de leerlingen zijn ook heel beleefd." Een mooi voorbeeld is het einde van het gesprek als Célia uit zichzelf nog even de docenten wil bedanken die de uitwisseling mogelijk hebben gemaakt. Hoe het werkelijk in Frankrijk is, ervaart Tess direct na de meivakantie als ze een week met Célia in Annecy optrekt.

V.l.n.r. Célia, Marjolein en Tess.